AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 3.4.2007
COM(2007) 165 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Az európai szabadalmi rendszer fejlesztése

1. BEVEZETÉS

A megújított lisszaboni növekedési és foglalkoztatási stratégia egyik fő eleme a szellemi tulajdonjogok európai kezelési módjának továbbfejlesztése, mivel a szellemi tulajdonjogok és különösen a szabadalmak az innovációhoz kapcsolódnak, amely viszont a versenyképesség egyik fő összetevője.

A szabadalmak előrevivő szerepet játszanak az innováció, a növekedés és a versenyképesség előmozdításában. Egy a szabadalmak értékéről szóló, nemrégiben megjelent tanulmányban[1] – amelyet nyolc tagállam 10 000 feltalálójának megkérdezésével készítettek[2] – a Bizottság elvégezte többek között a szabadalmak pénzügyi értékelését, a szabadalmak gazdasági-társadalmi hatásainak felmérését, valamint a szabadalmi licencia, a szabadalmak új cégek alapításában betöltött szerepe, illetve a szabadalmak, a K+F és az innováció közötti kapcsolat értékelését. Az egyes tagállamok és iparágak közötti különbségek ellenére az átlagos "szabadalmi prémium"[3] a vizsgált tagállamok körében a nemzeti GDP 1 %-át tette ki az szabadalmak 1994–1996-os időszakban, ami a 2000–2002-es időszakban a GDP 1,16 %-ára emelkedett.

Ezenkívül feltételezhetően arányosság áll fenn a szellemi tulajdonjogok használata és a jó innovációs teljesítmény között. E feltételezés értelmében a magas innovációs teljesítménnyel rendelkező országokat a szabadalmak nagy száma, valamint az egyéb, például formatervezési és védjegyoltalmi jogok elterjedtsége jellemzi[4]. Ez az összefüggés ágazati szinten bizonyítható, azaz a több szabadalmat kibocsátó ágazatok általában innnovatívabbak is.

A szabadalmak területén még nem jött létre az egységes piac. Európának az állam- és kormányfők ismételt felszólításai ellenére ez ideáig nem sikerült kidolgoznia az egységes, megfizethető, közösségi szintű szabadalmi oltalmat. Szintén késedelmet mutatnak azok a párhuzamos erőfeszítések, amelyek az Európai Szabadalmi Szervezet égisze alatt kormányközi szinten a meglévő európai szabadalmi rendszer fejlesztésére irányulnak.

A szabadalmak egységes piacának széttöredezettsége az Egyesült Államok, Japán és a feljövőben lévő gazdasági hatalmak, pl. Kína által képviselt kihívások szemszögéből komoly következményeket rejt Európa versenyképességére nézve. *Az EU a szabadalmi eljárások tekintetében elmaradást mutat az USA és Japán mögött. Az USA és Japán még Európán belül is több szabadalmat jelent be, mint az EU:* m*illió lakosra vetítve az EPO-nál bejelentett szabadalmak közül 137 származik az EU-ból, míg az USA-ból és Japánból 143, illetve 174. A hazai szabadalmak kritikustól elmaradó tömege azt eredményezi, hogy kevesebb úgynevezett „hármas szabadalmat" jelentenek be egyidejûleg az USA-ban, az EU-ban és Japánban. Míg Európában millió lakosra számítva 33 szabadalmat jegyeztetnek be, az USA-ban 48-at, Japánban pedig 102-t. Emiatt az USA és Japán 45, illetve 209 %-kal több „hármas szabadalommal" rendelkezik, mint az EU.*[5] *Ez különösen aggasztó, mivel a „hármas*

---

1 Gambardellea et al., tanulmány a szabadalmakról: "Mennyit érnek valójában a szabadalmak? - a szabadalmak értéke a mai gazdaság és társadalom szempontjából",, hozzáférhető a következő címen: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf.

2 Dánia, Franciaország, Németország, Magyarország, Olaszország, Hollandia, Spanyolország és Egyesült Királyság.

3 A "szabadalmi prémium" a szabadalmazott találmány értéke mínusz a találmány értéke abban az esetben, ha a feltaláló nem szabadalmaztatja.

4 A szellemi tulajdon és az innováció közötti kapcsolatról lásd a III. mellékletet.

5 MERIT és JRD, Európai Innovációs Eredménytábla 2006, az innovációs teljesítmény összehasonlító elemzése, Európai Bizottság 2006., 35. o.

szabadalmak" a legértékesebbek, amelyeket az innováció legfontosabb, szabadalmakban kifejezett mutatószámának[6] *tekintenek.*

A közelmúltban készült tanulmányok arra is rávilágítottak, hogy – a feldolgozási és fordítási költségeket figyelembe véve – egy 13 országra kiterjedő európai szabadalom kb. 11-szer többe kerül, mint egy amerikai szabadalom, és 13-szor annyiba, mint egy japán szabadalom. A legfeljebb 20 éves oltalmi idő összes költségét tekintve az európai szabadalmak csaknem kilencszer annyiba kerülnek, mint a japán és az amerikai szabadalmak. Ha az elemzésnél a szabadalmi igényekre koncentrálunk, a költségkülönbségek még nagyobbak lesznek[7].

A Bizottság véleménye szerint a mai, egyre élesebb versenyt produkáló világgazdaságban az EU nem engedheti meg magának, hogy teret veszítsen egy az innováció szempontjából annyira kiemelt területen, mint a szabadalmi politika. Emiatt és a holtpontról való kijutást szolgáló újabb erőfeszítésként a Bizottság 2006 januárjában széles körű konzultációt indított az európai szabadalmi politika jövőjéről. A konzultáció célja az érdekelt felek nézeteinek összegyűjtése volt a meglévő szabadalmi rendszerrel kapcsolatban, valamint a huszonegyedik század igényeinek megfelelő európai szabadalmi rendszerrel kapcsolatos kérdésekben. A konzultáció minden eddiginél nagyobb érdeklődést váltott ki a szabadalmi rendszerek európai felhasználói körében, és összesen 2515 választ eredményezett, amelyet vállalkozások – beleértve a gazdaság gyakorlatilag valamennyi ágazatát lefedő KKV-k –, tagállamok, kutatók és akadémikusok küldtek el[8].

A konzultáció eredménye nem hagy kétséget afelől, hogy sürgősen intézkedésekre van szükség az egyszerű, költséghatékony és minőségi, egyablakos európai szabadalmi rendszer megteremtése érdekében, mind a vizsgálati, mind a megítélési, mind az ezt követő eljárásban, beleértve a pereket.

Az érdeltek jelentős hányada továbbra is kiáll a közösségi oltalom támogatása mellett, mint amely a lisszaboni stratégia keretében a legnagyobb hozzáadott értéket biztosítja az európai vállalkozások számára. Ugyanakkor kritikát fogalmaztak meg a Tanács 2003-ban elfogadott közös politkai állásfoglalásával[9] kapcsolatban, mivel szerintük magas a fordítási intézkedések költsége, illetve a javasolt (bíráskodási) joghatósági rendszer túlságosan centralizált.

A fennálló európai szabadalmi rendszernek az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) keretében zajló reformjával kapcsolatban számos érdekelt fél jelezte, hogy támogatja a londoni egyezmény[10] gyorsított ratifikációját és az európai szabadalmi peres eljárásokról szóló megállapodás (EPLA) elfogadását.

---

6 Guedou, Le systčme de brevet en Europe, tresor-eco nr 9, janvier 2007, p. 3.

7 Bruno Van Pottelsberghe de la Potterie és Didier François, A szabadalmi rendszerek költségtényezője, Université Libre de Bruxelles WP-CEB 06-002 munkadokumentum, Brüsszel, 2006., lásd. 17. és következő oldalak.

8 A Bizottság által a szabadalmakról kezdeményezett konzultáció további részletei a következő címen érhetők el: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm.

9 A 2003. március 3-i Versenyképességi Tanácson született megegyezést követően a munka munkacsoport keretében folytatódott annak érdekében, hogy a közös politikai állásfoglalás elvei átültethetők legyenek a közösségi szabadalmakról szóló tanácsi rendelettervezetbe. A Bizottság 2003. december 21-én ezek alapján két javaslatot terjesztett elő a közösségi szabadalom joghatósági rendszerének létrehozásával kapcsolatban. A közös politikai állásfoglalásról, a tanácsi munkacsoportban a rendelettel kapcsolatban elért előrehaladásról és a joghatósággal kapcsolatos bizottsági javaslatok szövegéről a következő címen kaphat tájékoztatást: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm#patent.

10 Az ESZE tíz csatlakozott állama (Dánia, Franciaország, Németország, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Hollandia, Svédország, Svájc és az Egyesült Királyság) 2000. október 17-én írta alá az ESZE 65. cikkének alkalmazásáról szóló úgynevezett londoni egyezményt, amelyet az ESZH 549[2001] hivatalos lapjában hirdettek ki. E kiegészítő jogi aktus célja az európai szabadalomhoz kapcsolódó fordítási költségek csökkentése. Átlagos európai szabadalmak esetében ez 31–46 %-kal csökkentené a fordítási költségeket, ami szabadalmanként kb. 2 400–3 600 EUR megtakarítást jelentene (lásd a II. mellékletet). A

Ugyanakkor pillanatnyilag nem mutatkozik megfelelő támogatás az anyagi szabadalmi jog bármiféle (további) harmonizálása, illetve a nemzeti szabadalmak kölcsönös elismerésén alapuló rendszerek iránt.

Ha Európa továbbra is az innováció élvonalában szeretne maradni, a szabadalmi stratégia fejlesztése nélkülözhetetlen lesz. E közlemény első fele a közösségi szabadalom és a hatékony uniós szintű szabadalmi igazságszolgáltatás létrehozásával foglalkozik. Sok érdekelt fél a szabadalmi igazságszolgáltatási rendszer fejlesztését tekinti a legégetőbb, ezért elsőként kezelendő problémák egyikének. Az uniós szintű szabadalmi igazságszolgáltatási rendszerrel kapcsolatos munka hozzájárulást biztosíthat a megfizethető és jogilag biztonságos közösségi szabadalom létrehozásának előkészítéséhez. A Bizottság reméli, hogy az e közleményben szereplő javaslatok hasznosnak bizonyulnak majd a 2004-ben megszakadt tárgyalások újraindításában, és arra készül, hogy a kozultáció lendületét hasznosítva vitát kezdeményez, és tovább dolgozik a konszenzus kialakításán.

Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a szabadalmakhoz kapcsolódó többi kérdés is kezelést igényel. A szabadalmi rendszert a megfelelő hatékonyság érdekében egységes egészként kell kezelni. A közlemény utolsó fejezete ezért olyan témákkal foglalkozik, mint a szabadalmak minősége és költsége, a KKV-k támogatása, tudástranszfer, továbbá olyan igazságszolgáltatási kérdésekkel, mint a viták rendezésének alternatív módozatai, a szabadalmi perbiztosíték és a jogorvoslat nemzetközi dimenziói.

A 2006. decemberi[11], illetve a 2007. márciusi[12] Európai Tanács felszólításaira válaszul a Bizottság 2008 elejére tervezi egy a szellemi tulajdonjogi stratégiáról szóló átfogó közlemény elkészítését. A szellemi tulajdonjogi stratégiáról szóló dokumentum kiegészíti majd ezt a közleményt, mivel tárgyalja a szellemi tulajdon valamennyi területének főbb rendezetlen, jogalkotáson kívüli, illetve horizontális kérdéseit, többek között a védjegyoltalmat, ipari mintákat, szerzői jogokat, földrajzi eredetmegjelölést, szabadalmakat és a jogorvoslatot.

2. A KÖZÖSSÉGI SZABADALOM ÉS A SZABADALMAKRA VONATKOZÓ EGYSÉGES JOGHATÓSÁGI RENDSZER

2.1. KÖZÖSSÉGI SZABADALOM

A Bizottság véleménye szerint az egységes közösségi szabadalom létrehozása a jövőben is Európa egyik fő célkitűzése marad. Továbbra is a közösségi szabadalom tűnik a leginkább költséghatékony és jogilag biztonságos megoldásnak azon kihívások megválaszolásában, amelyekkel Európa a szabadalmi jog és az innováció területén szembenéz. A statisztikai adatok szerint az általános költségek tekintetében (fordítások, szabadalmi díjak stb.) a közösségi szabadalom sokkal vonzóbb, mint az európai szabadalmak jelenlegi rendszerén alapuló modellek[13].

---

londoni jegyzőkönyv ratifikációs és csatlakozási folyamatainak aktuális állásáról és egyéb témákról részletes tájékoztatás áll rendelkezésre a következő címen: http://patlaw-reform.european-patent-office.org/london_agreement/status/index.en.

11 A brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetései (2006. december 14-15.), 29. pont: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/92202.pdf.

12 A brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetései (2007. március 8–9.) 13. pont: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/93135.pdf.

13 Lásd a II. mellékletet.

A kozultáció során az érdekelt felek főként két okból kritizálták a Tanács 2003-as közös politikai állásfoglalását: egyrészt a joghatóságra vonatkozó nem megfelelő intézkedések, másrészt a kifogásolható nyelvi rendelkezések miatt. A Bizottság azonban úgy véli, hogy megfelelő politikai akarat megléte esetén megvalósítható a valóban versenyképes és vonzó közösségi szabadalom.

Az érdekeltek különösen hangsúlyozták a túlságosan centralizált joghatósággal kapcsolatos problémákat. E megfontolásokat figyelembe kell venni az uniós szintű szabadalmi joghatósági rendszerrel kapcsolatos munka során, amelyet a következő bekezdések tárgyalnak.

A fordítási költségekkel kapcsolatban a Bizottság megjegyzi, hogy az érdekeltek jelentős többsége kritikusan viszonyul a Tanács közös politikai állásfoglalásához, melynek értelmében a közösségi szabadalom összes igénypontját az összes hivatalos uniós nyelvre le kell fordítani (jelenleg a hivatalos nyelvek száma 23). Másfelől néhány érintett amellett érvelt, hogy nemcsak az igények, hanem az ismertetések esetében is szükséges a fordítás. Sokan a Bizottság eredeti javaslatát tartják a megállapodáshoz vezető legbiztosabb alapnak. A Bizottság szerint fennáll a lehetőség a hatékony megoldások megtalálására, és a maga részéről a tagállamokkal közösen keresni fogja a nyelvi rendelkezések továbbfejlesztésének azon lehetőségeit, amelyek csökkentik a közösségi szabadalom fordítási költségeit, ugyanakkor erősítik a jogbiztonságot minden érintett, kiemelten is a KKV-k szempontjából. A lehetséges megoldások közé tartozhat a KKV-k számára díjcsökkentés bevezetése, vagy az olyan rendszerek, amelyek lehetővé teszik a fordítási előírások nagyobb rugalmasságát[14].

2.2. A SZABADALMAKRA VONATKOZÓ EGYSÉGES JOGHATÓSÁGI RENDSZER AZ EGYSÉGES PIACON

2.2.1. A szabadalmi eljárásjog hiányosságai Európában

A nemzeti bíróságok egyre inkább kénytelenek határon átnyúló dimenziót is tartalmazó kérdésekkel foglalkozni, amikor szabadalmi peres eljárásokra kerül sor. A gazdasági globalizáció szorosan együtt jár a szabadalmi peres eljárások nemzetközivé válásával. Ez kiemelten igaz az egységes európai piacra.

Az ESZH 1978 óta (egészen 2005-ig) csaknem 800 000 európai szabadalmat hagyott jóvá, amelyből sok még ma is érvényes Európában[15]. Az ESZH egységes szabadalmi bejegyzési eljárást alkalmaz. Az európai szabadalom azonban annak megadása után nemzeti szabadalommá válik, és a kérelemben feltüntetett ESZE aláíró államok nemzeti szabályait kell rá alkalmazni. Az európai szabadalom nem egységes jogcím, hanem külön-külön nemzeti szabadalmak együttese. Az európai szabadalmakkal kapcsolatos jogvitákra jelenleg nincs érvényes egységes joghatóság, ami az egyes államok határain túlmutató kérdéseket vet fel. A „gyűjteményes” európai szabadalmakkal kapcsolatos jogsértési, semmisségi, visszkereseti és visszavonási eljárások különféle nemzeti jogok és eljárások hatálya alá tartozhatnak.

Ennek megfelelően a felperesek és az alperesek azzal a veszéllyel néznek szembe, hogy ugyanazon szabadalmi jogvitában egyszerre több tagállamban kell párhuzamos peres eljárásokba bocsátkozniuk. A több államra biztosított szabadalmakkal kapcsolatos jogi

14 Továbbá a beszerzési költségeket csökkenthetik, ezért ugyancsak megfontolásra érdemesek a szabadalmi igények gépi fordításához kapcsolódó kísérleti projektek, például azok, amelyek jelenleg az ESZH-nál és a francia Institut National de la Propriété Industrielle (INPI) intézeténél folynak.

15 A részletes statisztikai adatok megtalálhatók az ESZH 2005-ös éves jelentésében, amely a következő címen érhető el: http://annual-report.european-patent-office.org/2005/index.en.php.

igények érvényesítésekor előfordulhat, hogy a szabadalom tulajdonosának a feltételezett jogbitorlóval szemben annak lakó- vagy tartózkodási helyén kell pert indítania, illetve hogy párhuzamosan több állam nemzeti bírósága előtt kell jogsértési eljárásokat indítania. Másfelől az egyes alpereseknek adott esetben egyszerre több, különböző államban indított, hasonló tárgyú eljárásban kell védekezniük, ami különösen a KKV-k szempontjából kockázatos és fáradságos. Az európai szabadalom visszavonásához a versenytársaknak vagy egyéb érintett személyeknek az összes olyan országban visszavonási eljárást kell indítaniuk, amelyre az európai szabadalmat megadták.

A párhuzamos szabadalmi peres eljárások veszélyét magában hordozó fennálló rendszer számos, az európai szabadalmi rendszert gyengítő hatással jár[16], amelyek csökkentik a szabadalmak vonzerejét, különösen ami a KKV-ket illeti.

Először is minden érintett fél szempontjából jelentős költségekkel jár, mivel helyi jogászokat és szakértőket kell alkalmazniuk, és minden olyan országban, ahol eljárást indítottak, meg kell fizetni az eljárási költségeket. Ez a nagyvállalatok számára nem feltétlenül jelent gondot. Számos KKV és egyéni feltaláló számára azonban a perköltségek visszatartó erőt jelenthetnek. Miután valószínűleg jelentős összegeket fektettek egy-egy szabadalom megszerzésébe, nem lesznek képesek érvényesíteni a jogsértéssel szembeni jogi igényeiket. Ez az összes gyakorlati hasznuktól megfoszthatja a szabadalmakat.

Ezenkívül jelentős eltérések vannak az egyes nemzeti bíráskodási rendszerek között és aközött, ahogyan a bíróságok a szabadalmi ügyeket kezelik. A nemzeti szabadalmi peres eljárások közötti különbséget jól szemlélteti, hogy Németországban a szabadalmi jogsértési, illetve visszahívási eljárásokat első és magasabb fokon is külön bíróságok tárgyalják, szemben más országokkal, mint az Egyesült Királyság, Franciaország és Hollandia, ahol az adott bíróság joghatósága a semmisségi és jogsértési eljárások tárgyalására is kiterjed. Ennek következtében a párhuzamosan folyó szabadalmi perek a különböző államokban különböző, adott esetben ellentétes eredményre is vezethetnek[17]. A szellemi tulajdonjogi jogsértésekkel kapcsolatos intézkedések, eljárások és jogorvoslati eszközök – jogérvényesítési irányelvnek[18] megfelelő – legutóbbi harmonizációja ellenére a nemzeti eljárások és gyakorlatok területén továbbra is jelentős különbségek állnak fenn az olyan nem harmonizált szakterületeknek köszönhetően, mint a tényszerű bizonyítékok gyűjtése, kihallgatások, meghallgatások, a szakértők szerepe stb.

Az érdekeltek különösen azokra a különbségekre mutattak rá, amelyek a nemzeti bírák szakismereteiben és tapasztalataiban mutatkoznak. Míg egyes országokban meghatározott számú bíróság kizárólag szabadalmi jogesetekkel foglalkozik, más országokban nincs ilyen jellegű specializáció. A konzultáció rámutatott, hogy ezek a különbségek a jogi fórumok váltogatásához vezetnek. A felek aszerint választják meg a kereset beadásának joghatóságát, hogy melyikben fognak kedvezőbb elbírálásban részesülni. A jogi fórum megválasztására jelentős hatással vannak a költségekben (lásd még a 2.2.2 bekezdést) és az eljárások gyorsaságában mutatkozó különbségek.

---

16 Lásd még az európai szabadalmi peres eljárásokról szóló megállapodásnak (EPLA) az európai szabadalmi perekre gyakorolt hatásáról szóló értékelést: http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf.

17 Az Epilady ügy példa arra, hogy a különböző ESZE-államok bíróságai miként jutnak egymásnak ellentmondó következtetésekre ugyanazon szabadalom esetében. A szabadalmi igények különböző értelmezései következtében a német, a holland és az olasz bíróság szerint szabadalmi jogsértés történt, a brit és az osztrák bíróság szerint viszont nem. Az ezen ügyekkel kapcsolatos hivatkozásokat és elemzéseket lásd: a C-314. sz. és C-345. sz. "Pagenberg" egyesített ügyekben (EBHT 1993., II-24. o.) hozott ítéletek.

18 A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 195., 2004.6.2., 16. o.)

Ez az olyan alapelemek esetében, mint a szabadalom tárgya vagy az európai szabadalom által biztosított jogi védelem terjedelme lehetőséget biztosít az ESZE-ben rögzített anyagi szabadalmi jog eltérő alkalmazására és értelmezésére. Ezenkívül nehézségekbe ütközik a határon átnyúló végzések beszerzése is. Az EB legutóbbi ítélkezési gyakorlata korlátozza a nemzeti bíróságok azon lehetőségeit, hogy eljárjanak az ugyanazon cégcsoporthoz tartozó több vállalat jogsértései ellen, amennyiben ezek különböző tagállamokban vannak bejegyezve[19].

Az esetek lényegét érintő eltérő határozatok a szabadalmi eljárások összes érintettje számára jogbizonytalanságot eredményeznek. Ez a bizonytalanság hatással van a beruházásokkal, a termeléssel és a szabadalmazott termékek értékesítésével kapcsolatos fontos üzleti döntésekre, melyeket gyakorta a különböző joghatóságok által tárgyalt peres ügyek valószínűsíthető eredményének összetett értékelése alapján kell meghozni.

2.2.2. Nemzeti szabadalmi eljárási rendszerek az EU-ban: tények, adatok és költségek

A szabadalmi perekre vonatkozó statisztikák

A tagállami szinten folytatott szabadalmi peres ügyek értékelését különösen megnehezíti az, hogy nem állnak rendelkezésre az összehasonlítást lehetővé tevő nyilvános statisztikai adatok. A rendelkezésre álló információkból ugyanakkor az olvasható ki, hogy a Közösségben jelenleg folytatott szabadalmi perek több mint 90 %-át mindössze négy tagállam (Németország, Franciaország, Egyesült Királyság és Hollandia) bíróságai tárgyalják. A 2003 és 2006 közötti időszakról rendelkezésre álló adatok emellett azt mutatják, hogy az elsőfokú szabadalmi bíróságokra évente átlagosan 1500–2000 szabadalmi jogsértési és semmisségi keresetet nyújtanak be, amiből 60–70 % az európai szabadalmakkal kapcsolatos. A Bizottság saját kutatáson alapuló becslései szerint a szabadalmi bíróságok elsőfokú határozatainak 20–25 %-át megfellebbezik. Meg kell jegyezni azt is, hogy mivel számos nemzeti bíróságon kevés szabadalmi per folyik, megfigyelhető a tagállami szintű specializált bíróságok létrehozására irányuló tendencia. A rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján nem valószínű, hogy – különösen fellebbviteli szinten – elegendő eset lesz majd két bírósági rendszer létrehozására, amelyek az európai és közösségi szabadalmakkal kapcsolatos jogsértési és semmisségi eljárásokat tárgyalnák.

Költségek

Az EU-ban minden fél szempontjából indokolatlanul költségesek a szabadalmi perek. Ez a nagyvállalatok számára nem jelent túlzott nehézséget, ellentétben számos KKV-vel és egyéni feltalálóval, akik számára a perköltségek visszatartó erejűek lehetnek. Az USA-ban és az EU-ban készített tanulmányok arra is rámutattak, hogy a KKV-k nagyobb eséllyel keverednek szabadalmi perekbe[20]. A lehetséges perköltségek jelentősen megnövelhetik a K+F szabadalmakkal, így magával az innovációs tevékenységgel összefüggő kockázatot. Ezért az uniós szabadalmi stratégiának magában kell foglalnia a KKV-k perköltségeinek mérséklését.

---

19 C-4/03. sz. Gesellschaft für Antriebstechnik mbH & Co. KG kontra Lamellen und Kupplungsbau Beteiligungs KG ügy; a C-539/03. sz. Roche Nederland BV és mások kontra Frederick Primus, Milton Goldenberg ügyben 2006. július 13-án hozott ítéletek (EBHT 2006., I-6509. és I-6535. o.).

20 Gambardellea et al., Tanulmány a szabadalmakról: „Mennyit érnek valójában a szabadalmak? - a szabadalmak értéke a mai gazdaság és társadalom szempontjából", hozzáférhető a következő címen: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf (lásd a műszaki jelentés 71. oldalát).

A perköltségek az eljárás típusa, az ügy összetettsége, a szakterület és a vitatott összeg szerint jelentősen eltérőek. A perköltségek tartalmazzák a bírósági költségeket, a jogászok, a szabadalmi ügyvivők vagy szakértők díjazását, a tanúskodás költségeit, a nyomozások technikai költségeit, valamint a fellebbezési költségeket. Külföldi joghatóság előtt folytatott eljárások esetében ehhez hozzáadódik a fordítások költsége. Az európai nemzeti bírósági rendszerek eltérései miatt és mert a legtöbb országban hiányoznak a perköltségekre (különösen az ügyvédi díjakra) vonatkozó megbízható adatok, igen nehéz megbecsülni a szabadalmi eljárások költségeit. A IV. mellékletben bemutatott költségkalkulációk az EPLA-val kapcsolatos munka során keletkeztek[21], és mára kiegészültek a szabadalmi perbiztosítékról szóló, nemrégiben készült bizottsági tanulmánnyal[22]. A becslések a gyakorló szakemberektől kapott információkon alapulnak, és azon tagállamokra vonatkoznak, amelyekben aktuálisan a legtöbb szabadalmi peres eljárás zajlik. A számadatok az egyes érintett tagállamoktól függően jelentős eltéréseket mutatnak.

Németországban egy olyan szabadalmi jogvita, amelynél a vitatott összeg kb. 250 000 EUR, minden egyes érintett fél számára hozzávetőlegesen 50 000 EUR teljes költséget jelent első fokon, míg másodfokon 90 000 EUR-t, külön-külön a semmisségi és jogsértési eljárások esetében. Franciaországban egy hasonló súlyú átlagos szabadalmi jogvita költsége 50 000 EUR és 200 000 EUR közé esik első fokon, míg másodfokon 40 000 € és 150 000 közé. Hollandiában egy átlagos szabadalmi jogvita költsége 60 000 EUR és 200 000 EUR közé esik első fokon, míg másodfokon 40 000 EUR és 150 000 EUR közé. Az Egyesült Királyságban[23] a hasonló elsőfokú ügyek költségét 150 000 (gyorsított eljárás)és 1 500 000 EUR közöttire becsülik, a másodfokú ügyekét 150 000 és 1 000 000 EUR közöttire. Ezek alapján az e négy tagállamban folytatott párhuzamos perek összesített költsége 310 000 és 1 950 000 EUR között változik az elsőfokot tekintve, míg a másodfok esetében 320 000 és 1 390 000 EUR között.

Az említett tagállamok esetében az egységes szabadalmi joghatóság lehetséges pénzügyi előnyeinek felméréséhez alapul szolgálhat az olyan párhuzamos szabadalmi jogvitákra vonatkozó költségkalkuláció, amelynek során három különböző joghatóság bíróságai előtt folynak perek, mivel a „gyűjteményes" szabadalmakkal kapcsolatos perek ritkán zajlanak egyszerre háromnál több tagállamban.

Ugyanakkor egy európai szabadalmi bíróság előtt indított peres eljárás becsült összköltsége 97 000 EUR és 415 000 EUR közé esik első fokon, míg másodfokon 83 000 és 220 000 EUR közé[24]. Attól függően, hogy a négy tagállam közül melyik hármat vesszük figyelembe, egy az egységes szabadalmi joghatóság által tárgyalt átlagos peres eljárás költsége első fokon 10–45 %-kal, míg másodfokon 11–43 %-kal lehet alacsonyabb a ma szokásos párhuzamos peres eljárások költségénél[25]. A nagyobb horderejű szabadalmi jogviták esetében a megtakarítások

---

21 WPL/11/05 Rev. 1 sz. ESZH dokumentum (2006.02.16.), I. melléklet: http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf..

22 Szabadalmi perbiztosíték – Tanulmány az Európai Bizottság számára a szabadalmi eljárások kockázatai elleni lehetséges biztosítási rendszer megvalósíthatóságáról, a végleges jelentéshez csatolt függelékek, 2006. június, készítette: CJA Consultants Ltd, European Policy Advisers, Nagy-Britannia és Brüsszel, 3. függelék: A hatályos szabadalmakra eső perköltségek 2004-ben, országonként, 47. és köv. oldalak: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/pli_appendices_en.pdf.

23 Amint látható, Nagy-Britanniában a szabadalmi perek költsége lényegesen magasabb, mint Németországban, Franciaországban, Hollandiában és a többi tagállamban. A jogászok és a szabadalmi ügyvivők magasabb díjazásán túl a fentebb említett tanulmányok szerzői szerint a magasabb brit költségek az angol (precedensen alapuló) jogrendszer sajátosságaival lehetnek összefüggésben. Emellett megfigyelhető az a tendencia, hogy a nagy nemzetközi vállalatok a fontos ügyeket Nagy-Britanniába viszik, míg a KKV-k inkább a másik három államot részesítik előnyben az európai szabadalmakkal kapcsolatos eljárásokban.

24 Lásd a 16. lábjegyzetben említett dokumentum 2. mellékletét.

25 A részletes adatokat lásd a fenti 16. lábjegyzetben hivatkozott ESZH dokumentumban.

általában még jelentősebbek, mivel ezeket javarészt brit bíróságok előtt folytatják, márpedig Európában itt a legmagasabbak a perköltségek.

Az egységes szabadalmi joghatóság tehát jelentős költségmegtakarításokat eredményez, feltéve hogy megfelelő költséghatékonysággal kerül létrehozásra.

2.2.3. A további út

A konzultáció folyamán erős támogatást kapott a költséghatékony közösségi szabadalom azon formája, amely a jövőre nézve megfelelő eljárásjogi intézkedéseket biztosít, egyszersmind továbbfejleszti a jelenleg működő európai eljárásjogi rendszert. Az Európai Parlament 2006 októberében támogatásáról biztosította ezt az irányvonalat, és sürgette a Bizottságot, hogy kutasson fel minden lehetőséget az EU-n belüli szabadalomengedélyezési és eljárásjogi rendszerek fejlesztésére[26]. Ez a tagállamok és a közösségi intézmények együttes erőfeszítését ingényli.

A tagállamokkal folytatott legutóbbi viták során kiderült, hogy a legjobb megoldási módot illetően eltérnek a vélemények. A viták során jelenleg két lehetőséget vázoltak fel (lásd az alábbi A. és B. pontot). Ezek közül egyik sem tűnik megvalósíthatónak, mivel a két változattal kapcsolatos vita mindezidáig a tagállami álláspontok polarizálódásához vezetett.

Ugyanakkor a meglévő eljárásjogi intézkedések továbbfejlesztésének szükségessége nem kérdőjeleződött meg. A tanácsi viták és szabadalmakról folytatott konzultáció alapján egyre szélesebb konszenzus látszik kialakulni a jövőbeli uniós szintű szabadalmi bírósági rendszerre (a továbbiakban úgy is mint a „joghatóság”) vonatkozó alapelvek meghatározott köréről. A joghatóságnak eredményesen és költséghatékonyan kell működnie, és maximális jogbiztonságot kell biztosítania a szabadalmak érvényességéről és a szabadalmi jogsértésekről folytatott jogvitákban. Biztosítania kell továbbá, hogy a rendszer megfelelően közel legyen az igénybe vevőkhöz. A joghatóság multinacionális jellegének kifejezésre kell jutnia annak összetételében és közös eljárási szabályzatában is.

Ezért a munkának elsőként arra kell irányulnia, hogy ezen általános célkitűzések és jellemzők kérdésében kialakuljon a tagállamok közötti konszenzus (lásd az alábbi C. pontot). A Bizottság tudomásul veszi, hogy mindhárom lehetőség olyan egyedi jogi kérdéseket vet fel, amelyek megfelelő válaszokat igényelnek. Ugyanakkor a kompromisszumos megoldásnak a maga teljességében és részleteiben is teljesen összhangban kell lennie az EU-joggal.

A. Az EPLA

Az európai szabadalmi peres eljárásokról szóló megállapodás (EPLA) tervezete arra irányul, hogy létrehozza az európai szabadalmak egységes joghatóságát. Az Európai Szabadalmi Szervezet alapító okiratát aláíró államok egy munkacsoportja 1999 óta dolgozik az EPLA tervezetén, amely javaslatot tartalmaz egy új nemzetközi szervezet, az Európai Szabadalmi Bíróság[27] létrehozására.

Ennek célja az, hogy az európai szabadalmak vonatkozásában egységes eljárási rendszert hozzanak létre az ESZE azon aláíró államai számára, amelyek részt kívánnak venni a

26 P6_TA(2006)0416 határozat, Jövőbeli fellépés a szabadalmak területén, http://www.europarl.europa.eu/registre/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2006/10-12/0416/P6_TA(2006)0416_EN.pdf.

27 Az EPLA létrehozásáról szóló részletesebb információk a következő címen találhatók: http://www.european-patent-office.org/epo/epla/index.htm..

rendszerben. Az Európai Szabadalmi Joghatóság szervezete tartalmazna egy elsőfokú bíróságot, egy fellebbviteli bíróságot és egy iktatási hivatalt. Az elsőfokú bíróságnak része lenne az Európai Szabadalmi Bíróság székhelyén létrehozott központi divízió. Emellett azonban az aláíró tagállamokban létrehoznák az elsőfokú bíróság regionális divízióit. Az EPLA aláíró államai kérvényezhetnék regonális divíziók létrehozását, amelyek az Európai Szabadalmi Bíróság elsőfokú képviseletét biztosítanák (országonként legfeljebb három elsőfokú bírósággal), és amelyek finanszírozásáról elsősorban az érintett aláíró tagállamok gondoskodnának. Az elsőfokú bíróság határozatai ellen a fellebbviteli bíróságon lehetne másodfokon eljárni. A szabadalmi bíróság hivatalának feladata lenne a regionális divíziókhoz kirendelt ügyekkel kapcsolatos munkamegosztás koordinálása.

Az Európai Szabadalmi Bíróság joghatósága kiterjedne a jogsértési eljárásokra, valamint az európai szabadalmak visszavonásával kapcsolatos keresetekre és visszkeresetekre. Bírái jogi és műszaki vonatkozásban is megfelelően felkészült szakemberek lennének. Az Európai Szabadalmi Bíróságnak lényegében a nemzeti szabadalmi bírákéval megegyező hatásköre lenne a nemzeti joghatóság tekintetében. A nyelvi rendelkezések az ESZH nyelvi rendelkezésein alapulnának (angol, francia és német).

Egyes tagállamok úgy fogják fel az EPLA-folyamatot, mint egy széles utat, amelyen gyors előrehaladás érhető el. E tagállamok a Közösség EPLA-folyamatban való aktív részvételét támogatják. Az EPLA vonatkozásában – mely nemzetközi szerződés aláírói között olyan ESZE államokat is találunk, amelyek nem EU-tagállamok – azért van szükség a Közösség közreműködésére, mert a közösségi vívmányok (*aquis communautaire*)[28] által már szabályozott területeket is érint. Az EPLA folyamatot támogató tagállamok ennek megfelelően azt várnák a Bizottságtól, hogy készítse elő irányelvek megtárgyalását, a Tanácstól pedig, hogy fogadja el ezen irányelveket annak érdekében, hogy a Közösség tárgyalásokat kezdhessen az EPLA-t illetően.

Egyes tagállamok azon az állásponton vannak, hogy bonyolult lenne a Közösség joghatóságán túl egy újabb joghatóságot létrehozni, ráadásul ez következetlenségeket eredményezne. A közösségi szabadalom létrehozása esetében pedig az uniós szintű szabadalmi bíróságok párhuzamos rendszere jönne létre.

B. Az európai és közösségi szabadalmak közösségi joghatósága

Egyes tagállamok véleménye szerint a kizárólag európai szabadalmak ügyében illetékes EPLA-bíróságok létrehozása helyett előnyösebb lenne egy olyan egységes bírósági struktúra létrehozása, amely egyszerre foglalkozhatna mind az európai szabadalmakkal, mind a jövőbeli közösségi szabadalmakkal kapcsolatos peres ügyekkel. Kiállnak amellett, hogy az európai és közösségi szabadalmakkal kapcsolatos peres eljárások tárgyalására külön közösségi joghatóságot (ítélkezési szervezetet) kellene létrehozni, azon bíráskodási rendelkezésekből kiindulva, amelyeket az EK-Szerződés tartalmaz.

E javaslat támogatói szerint a Közösség részvételével nemzetközi megállapodást kellene kötni annak érdekében, hogy az európai szabadalmakkal kapcsolatos hatáskörök a közösségi igazságszolgáltatási rendszerhez kerüljenek. E joghatóság biztosítása valószínűleg szavatolja majd az európai, illetve a majdani közösségi szabadalmak érvényességét és a velük

28 Pl. a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv; vagy a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (Brüsszel I.), HL L 12., 2001.1.16., 1. o.

kapcsolatos jogsértéseket érintő peres eljárásokra vonatkozó közösségi jogrend alapelveinek tiszteletben tartását.

Emellett az EK-Szerződés 225a. cikke alapján létrehoznának egy speciális, a szabadalmi peres eljárásokkal foglalkozó bírói munkacsoportot. Ebbe beletartoznának a tagállamokban található, szakosodott bírák részvételével működő elsőfokú bíróságok, ahonnan a fellebbezések az Elsőfokú Bírósághoz kerülnének. Egységes eljárási szabályokat hoznának létre, a közösségi bírák pedig nemcsak a közösségi jogot alkalmaznák, hanem az Európai Szabadalmi Egyezmény megfelelő rendelkezéseit is.

A tagállamok egy része néhány érdekelt féllel együtt a jelek szerint azt a nézetet képviseli, hogy a közösségi kereteken belül létrehozott uniós szintű szabadalmi bíróság a gyakorlatban nem lenne megvalósítható. Attól lehet tartani, hogy az eljárások nem bizonyulnának megfelelőnek, illetve megfelelően hatékonynak, és az is kétséges, hogy ki lehetne-e nevezni olyan műszaki végzettségű bírákat, akik nem rendelkeznek átfogó jogi végzettséggel.

C. A Bizottság kompromisszumos javaslata

A Bizottság az A. és a B. pontban vázolt megoldási javaslatok közötti legfőbb különbségként azt hangsúlyozza, hogy az EPLA-módozatot a közösségi összefüggésrendszeren kívül dolgozták ki, és hogy az EPLA jelenlegi tervezete csak az európai szabadalmakkal kapcsolatos peres eljárásokkal foglalkozik. Ez azt jelentené, hogy a majdani közösségi szabadalmakra külön joghatósági rendszert kellene létrehozni.

A Bizottság megítélése szerint a konszenzus egyfajta olyan integrált megközelítésre alapozva alakítható ki, amely a Bizottság eredeti javaslatának megfelelően mind az EPLA, mind a közösségi igazságszolgáltatási szervezet bizonyos elemeit tartalmazza. A közösségi szabadalom létrehozása azonban nem kerülhet veszélybe, és el kell kerülni azt is, hogy két párhuzamos szabadalmi peres eljárási rendszer jöjjön létre Európában. Az ezzel kapcsolatos következő teendő tehát az lenne, hogy a konszenzussal már kiérlelt alapelvekből kiindulva ki kellene dolgozni az egységes bíráskodási rendszert, és megoldást kell találni a tagállamok és az érdekelt felek által felvetett problémákra.

Ennek megvalósításához olyan egységes és szakosodott szabadalmi ítélkezési szervezetet lehene létrehozni, amelynek illetékessége az európai szabadalmakkal és a jövőbeli közösségi szabadalmakkal kapcsolatos peres ügyekre terjed ki. Egy ilyen ítélkezési szervezet – különösen a szabadalmi peres eljárások egyedi vonásait figyelembe véve – erősen támaszkodhatna az EPLA-modellre, ugyanakkor harmonikusan integrálható lenne a közösségi igazságszolgáltatási szervezetbe is.

A szabadalmi ítélkezési szervezettel szemben követelmény, hogy megfelelően közel legyen a felekhez, illetve az eset lényeges körülményeihez. Összetételét tekintve korlátozott számú elsőfokú kamarát és egy teljesen centralizált fellebbviteli bíróságot kell tartalmaznia, mely utóbbi biztosítaná az értelmezések egységességét. A meglévő nemzeti struktúrák felhasználásával létrehozható kamarák az egységes igazságszolgáltatási rendszer szerves részét képeznék. Ezen egységes, ugyanakkor többnyelvű peres eljárási rendszer keretében az ügyek szétosztását az ítélkezési szervezet iktatási hivatala végezné egyértelmű és átlátható szabályok alapján. E szabályok kiindulási alapja lehetne az I. Brüsszeli Rendelet, illetve a közösségi joganyag egyéb hatályos rendelkezései.

Az ítélkezési szervezet illetékességébe tartoznának a jogsértési és érvényességgel kapcsolatos eljárások, illetve az ezekhez kapcsolódó, pl. kártérítési keresetek, továbbá az érdekelt felek igényeire válaszoló eljárások.

A fellebbviteli bíróság és az elsőfokú kamarák közös, a tagállami bevált gyakorlatokon alapuló eljárásrend szerint működnének. Ebben hasznosítanák az EU-ban működő szakosodott szabadalmi bíróságok tudását és tapasztalatait, többek között a bizonyításfelvétel, a meghallgatásos és írásbeli eljárások, az ideiglenes intézkedési határozatok és az ügykezelés vonatkozásában. Ezzel összefüggésben jól hasznosítható elemeket szolgáltat az EPLA tervezetével kapcsolatban most folyó munka.

A szabadalmi ítélkezési szervezet jogi és műszaki területen egyaránt képzett bírákból állna, akik teljes ítélkezési függetlenséget élveznének, és nem fogadhatnának el a bírói szervezeten kívüli utasításokat.

A szabadalmi bírósági szervezetnek végezetül tiszteletben kell tartania az Európai Bíróság hatáskörét, amely az EU-joggal kapcsolatos ügyekben a legfőbb illetékességgel rendelkezik, beleértve az *acquis communautaire* területeit, valamint a majdani közösségi szabadalmakkal kapcsolatos kérdéseket.

A Bizottság véleménye szerint megfelelő politikai támogatottság mellett a tagállamok között jelenleg fennálló ellentétek leküzdhetők, és létrehozható az egységes és integrált, uniós szintű szabadalmi bíráskodási szervezet megfelelő architektúrája.

3. A SZABADALMI RENDSZER FEJLESZTÉSÉRE SZOLGÁLÓ TÁMOGATÓ INTÉZKEDÉSEK

A jól működő szabadalmi rendszernek szükséges, de nem elégséges feltétele a minőségi jogalkotás. A minőség mellett, amelynek jelentőségét a 2006-os szabadalmi konzultáció során is kiemelték, a vállalkozások további támogatásra szorulnak jogaik stratégiai gyakorlása és a jogérvényesítés területén. A konzultáció továbbá számos olyan témakört azonosított, amelyekben a lisszaboni stratégia továbbvitele érdekében a jogalkotási kezdeményezések mellett jogalkotáson kívüli egyéb összehangolt intézkedéseket kell hozni, illetve ezeket intenzívebbé kell tenni.

Számos vállalkozás gyakran ma sem használja ki teljes körűen a szellemi tulajdona védelmére szolgáló lehetőségeket, ami akadályt jelenthet a tudásalapú gazdaság létrehozását célzó további intézkedések terén. A KKV-k és az egyetemek gyakran nem ismerik azokat a lehetőségeket, melyek révén optimálisan használhatják szabadalmi jogaikat találmányaik védelmére és hasznosítására. Az elérhető és hatékony jogérvényesítés mellett ezért alapvető fontosságúak az olyan intézkedések, amelyek támogatják a szellemi tulajdonjogok, ezen belül is a szabadalmak használatát. Csak ebben az esetben képes a szellemi tulajdonjogi rendszer biztosítani az innovációs célú beruházások optimalizálásához szükséges megfelelő szintű jogvédelmet. Az alábbiakban ismertetett támogató intézkedések egy részével részletesebben is foglalkozik a Bizottság innovációs stratégiáról szóló legutóbbi közleménye[29], és a szellemi tulajdonjogi stratégiáról szóló majdani közlemény is tárgyalni fogja ezeket.

---

29 A Bizottság Közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának - „Az ismeretek átültetése a gyakorlatba: széles körű innovációs stratégia az Európai Unió számára", COM(2006) 502 végleges.

3.1. A SZABADALMI RENDSZER MINŐSÉGE, KÖLTSÉGEI ÉS HATÉKONYSÁGA

Míg az európai szabadalmak minőségét a világ többi részéhez viszonyítva általánosságban jónak értékelik, a 2006-os konzultációban részt vevő érintettek hangsúlyozták a szigorú vizsgálatok, a művek előzetes keresése és a szabadalmazhatósági feltételek szoros alkalmazásának jelentőségét. Ugyanakkor aggodalmak fogalmazódtak meg azzal kapcsolatban, hogy a szabadalmak iránti fokozatosan növekvő kereslet a rosszabb minőségű szabadalmak megadásának elterjedéséhez vezethet. Ez az egyik ok, ami a szabadalmak "összeragadását"[30] és "szabadalmi hiénák"[31] kialakulását eredményezheti Európában. A magas színvonalú uniós szabadalmi rendszer elengedhetetlen eszköze az ilyenfajta innovációs fennakadások megelőzésének, valamint az Európán belüli destruktív magatartás elkerülésének.

A minőség kérdése mellett további erőfeszítéseket kell tenni a költségek és az elbírálási időszak problémájának kezelésére. A költségek vonatkozásában leginkább a Japánnal és az Egyesült Államokkal szembeni hátrányt kell mérsékelni, különösen a KKV-k esetében. Az elbírálási időszakkal kapcsolatos cél az lehet, hogy az európai szabadalmak megadásának, illetve elutasításának átlagos időtartamát az 1999-es párizsi kormányközi konferencián az ESZE államai között létrejött megállapodással[32] összhangban három évre csökkentsék. A vizsgált jogok elbírálási idejének betartása különösen fontos abból a szempontból, hogy a szabadalmak iránti igények tovább növekszenek. Az ESZH a 2004 és 2005 közötti időszakban csaknem 193 000 elbírálásra váró szabadalmi kérvényről közölt adatokat[33], ami 7,2 %-os növekedést jelentett, 2006-ban pedig rekordszámú, 145 000 szabadalmi kérelem érkezett be a Szabadalmi együttműködési szerződéssel összefüggésben, ami az előző évhez viszonyítva 6,4 %-os növekedésnek felel meg[34]. Ha a következő években is fennmaradna a hasonló növekedési ütem, 10 év alatt a kérelmek összesített száma megduplázódna.

Figyelembe véve a szabadalmak iránti növekvő igényeket, a vizsgálókra nehezedő növekvő nyomást, valamint a technológiai fejlesztés legújabb eredményeit, fontos, hogy az európai szabadalmi hivatalok együttműködjenek például a vizsgálati eredmények kölcsönös kiaknázása terén, és hogy törekedjenek a megadott szabadalmak magas színvonalának fenntartására. A Bizottság éppen ezért üdvözli a legújabb minőségjavítási kezdeményezéseket, mint pl. az ESZH igazgatási tanácsa által létrehozott munkacsoport keretében kidolgozott európai minőségirányítási rendszerre vonatkozó szabványt. Ez megfelelően széles körű lehetőségeket biztosít a színvonalas szabadalmi jogok fenntartására és a problémás területek kezelésére.

---

30 Az összeragadt szabadalom arra a lehetséges problémára utal, hogy amennyiben egy meghatározott termék előállításához nagyszámú szabadalomra van szükség, az ágazaton belüli innováció üteme a fennakadások és a szabadalmi jogsértési perek miatti félelem következtében lelassul.

31 Ez a szabadalmak gazdasági hasznosításának egy új formája. A "szabadalmi hiénák" olyan szabadalomtulajdonosok (gyakran befektetők, akik a csődbement vállalkozásoktól jutnak hozzá olcsón szabadalmakhoz), akik jogaikat felhasználva jogsértési eljárásokat és tiltó határozatokat helyeznek kilátásba a vállalatok ellen, ezzel kényszerítve őket a drága pereskedés helyetti pénzügyi megegyezésre. Az effajta fenyegetések potenciálisan egész iparágakra kihatással lehetnek.

32 Jelentés az Európai Szabadalmi Szervezet tagállamainak az európai szabadalmi rendszer reformjáról folytatott kormányközi konferenciájáról, Párizs, 1999. június 24-25. OJEPO[1999] 545. sz., hozzáférhető: http://www.european-patent-office.org/epo/pubs/oj_index_e.htm.

33 Az ESZH 2005-ös éves jelentése a következő címen érhető el: http://annual-report.european-patent-office.org/2005/review/index.en.php.

34 A WIPO weboldala: http://www.wipo.int/edocs/prdocs/en/2007/wipo_pr_2007_476.html.

3.2. A KKV-K SZÁMÁRA NYÚJTOTT KÜLÖN TÁMOGATÁS

Bizonyos mutatók arra utalnak, hogy a KKV-k nem élnek a szabadalmaztatás és a többi szellemi tulajdonhoz fűződő jog adta lehetőségekkel, mivel nem áll rendelkezésükre színvonalas szakértői szolgáltatás[35], vagy mert a szabadalmazás magas költségekkel jár. Nagyon fontos, hogy a KKV-k olyan helyzetben legyenek, amelyben elegendő ismeret áll rendelkezésükre a megalapozott döntéshez, akár a szabadalmaztatást, akár a szellemi tulajdonjogok védelmének egyéb formáját választják.

Az európai szabadalmi stratégiának ezért tartalmaznia kell olyan tájékoztató kampányokat, amelyek kiemelik a szabadalmi rendszer előnyeit és hasznát, különösen a KKV-k szempontjából. A kutatásról és az innovációról szóló közleményben[36] kifejtettek szerint a Bizottság támogatni fogja a szellemi tulajdonjogok hasznosítását, olyan formában, hogy az érdekeltekkel együtt megnevezi azokat az intézkedéseket, amelyek a leginkább alkalmasak a KKV-k támogatására. Ez egyfelől a meglévő támogatási szolgáltatások hatékonyabb kihasználását jelenti, másrészt újabb, a KKV-k tényleges igényeinek jobban megfelelő szolgáltatások kifejlesztését. A Bizottság a PRO INNO Europe kezdeményezés keretében nemrégiben indított el egy projektet azzal a céllal, hogy növelje a szakkérdésekkel kapcsolatos ismeretek színvonalát, különösen a szabadalmak esetében. A Bizottság – a versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP) keretében – ugyancsak ajánlattételi felhívást fog kiadni egy 3 éves időszakra szóló, szellemi tulajdonjogi tájékoztatási és jogérvényesítési projekt megvalósítására, melynek célja a KKV-k szellemi tulajdonjogi szakkérdésekkel kapcsolatos tájékozottságának és ismereteinek jelentős növelése, a regisztráció és a jogérvényesítés fejlesztése, valamint a hamisítások elleni küzdelem. A költségek kérdésében a legjelentősebb előrelépést természetesen a közösségi szabadalom elfogadása[37] jelentené.

3.3. TUDÁSTRANSZFER

Általános vélekedés szerint Európa lemaradóban van, és javítania kell teljesítményét a tudástranszfer területén. Kiemelten is fejlesztésre szorul a különböző európai országokban található vállalkozások közötti transznacionális technológiatranszfer, valamint az EU közfinanszírozású alapkutatási szférája[38] (pl. egyetemek) és a vállalkozások közötti tudástranszfer[39].

---

35 A szellemi tulajdonjogok KKV-k körében történő hasznosításáról a legteljesebb adatsorok a közösségi innovációs felmérésből (CIS) származnak. A 2002 – 2004-es időszakról szóló CIS-4 azt igazolja, hogy a KKV-k következetesen kevesebb hivatalos szellemi tulajdont és nem hivatalos tulajdonszerzési módszert hasznosítanak, mint a nagyvállalatok.

36 A Közösség lisszaboni programjának végrehajtása: Több kutatás és innováció – Beruházás a növekedés és a foglalkoztatás érdekében: Közös megközelítés, COM(2005) 488 végleges.

37 Fontos megjegyezni, hogy az USA, Japán és Korea olyan jogszabályokat fogadtak el, amelyek a nagyvállalatokéhoz viszonyítva a felére csökkentették a szabadalmazás költségeit a KKV-k esetében.

38 A közpénzből finanszírozott szervezetekre jut a teljes európai K+F tevékenység egyharmada. A 2003-as kibővítés előtt a közösségi K+F pénzek 80 %-át a tagállamok 1500 egyetemi kutatóhelyén költötték el (lásd Európai Bizottság (2001), A vállalati és a tudományos szféra közötti kapcsolatok értékelése – A keretfeltételek szerepe (Benchmarking Industry-Science Relations – The Role of Framework conditions), végleges jelentés, Bécs/Mannheim, és Mark O. Sellenthin: Kinél legyen az egyetmi kutatás – A svédországi és németországi szabadalmi jogi rendszerek hatása a szabadalmi kutatási eredmények ösztönzőire (Who should own University Research – An exploratory study of the impact of patent rights regimes in Sweden and Germany on the incentives to patent research results), 2004. június.

39 Kutatási megbízási szerződések, együttműködésben végzett és kooperatív kutatás, licencia, erőforrások összevonása, publikációk, valamint a tapasztalt kutatók köz- és magánszféra közötti cseréje.

A Bizottság közleményt[40] és ahhoz kapcsolódóan a bevált gyakorlatokra vonatkozó (önkéntes) iránymutatásokat készít a közpénzből finanszírozott európai kutatási központok és a vállalkozások közötti **tudástranszfer** fejlesztési lehetőségeiről. Ez hozzá fog járulni a fennálló adminisztratív akadályok felszámolásához, és segítséget fog nyújtani ahhoz, hogy a K+F eredmények, illetve a kapcsolódó szellemi tulajdonjogok tulajdonlása és hasznosítása miként ötvözhető a leghatékonyabban a közpénzből finanszírozott kutatási szervezetek alapvető célkitűzéseivel. Konkrétabban javasolni fogja a közszféra kutatói és a vállalkozások közötti intenzívebb kapcsolatokat, valamint az európai tudástranszer-szolgáltatások minőségének javítását.

3.4. A SZABADALMI JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

A megfelelő jogi keretet és a szabadalmak használatát támogató ösztönzőket hozzáférhető és hatékony jogérvényesítésnek kell kiegészítenie. A jogosultak gyakran nem rendelkeznek elegendő jogi és pénzügyi forrással ahhoz, hogy a feltételezett jogsértésekkel szemben érvényt szerezzenek szabadalmi jogaiknak. Világgazdasági szempontból ugyanakkor kiemelt fontossága van annak, hogy az európai vállalatok az EU területén kívül képesek legyenek érvényre juttatni jogaikat. Másrészt különösen a KKV-k szempontjából bonyolulttá válik tevékenységük folytatása, amikor a nagyvállalatok indokolatlanul vádolják őket szabadalombitorlással, és védelmük érdekében egyszerűbb és olcsóbb megoldásokat keresnek.

3.4.1. Alternatív vitarendezési eljárás (ADR)

A határon átnyúló hagyományos szabadalmi jogviták több joghatóság előtti párhuzamos eljárásokat foglalnak magukban, és magukban hordozzák a hosszúra nyúló eljárások, az ellentmondásos következtetések és a magas perköltségek kockázatát. Az uniós szintű szabadalmi bírósági szervezet fent ismertetett formájában mindezen vonatkozások tekintetében jelentősen javítaná a helyzetet egész Európában.

Az érdekeltek, különösen a KKV-k folyamatosan keresik a szabadalmi és egyéb szellemi tulajdonjogi vitáik megoldására szolgáló alternatív, olcsóbb és hatékonyabb módszereket. Ezért nemzeti és nemzetközi szinten is arra irányulnak az erőfeszítések, hogy alternatív vitarendezési eljárásokat hozzanak létre, illetve hogy az érdekelt feleket a jogi út igénybevétele előtt ösztönözzék, adott esetben kötelezzék közvetítés, békéltetés vagy választottbíráskodás igénybevételére.

A 2006-os szabadalmi konzultáció során benyújtott válaszában számos érdekelt fél, különösen a KKV-k hangsúlyozták az alternatív vitarendezési eljárások beépítését a majdani európai szabadalmi rendszerbe. A javaslatok közé tartozott a meglévő rendszerek, így a Szellemi Tulajdon Világszervezete melletti Választottbírósági és Közvetítői Központ igénybevétele, ellenpontként pedig egy önálló, közösségi alternatív vitarendezési rendszer létrehozása.

Miközben a Bizottság 2004 októberében már elkészített egy irányelvtervezetet a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól[41], tovább folytatja vizsgálódását az alternatív vitarendezési rendszereknek a szellemi tulajdonjogok területén

---

40 A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának - A kutatóintézmények és az ipar közötti tudásátadás hatékonyságának javítása Európában: a nyitott innováció felkarolása – a lisszaboni menetrend megvalósítása jegyében, COM(2007) 182 végleges.

41 COM (2004) 718 végleges, 2004.10.22.

betöltött használhatóságáról és hozzáadott értékéről, különösen a szabadalmi kérdések vonatkozásában. A vizsgálat középpontjában az alternatív vitarendezési eljárások azon lehetséges időbeli és anyagi megtakarításai állnak, amelyeket a szellemi tulajdonjogi jogviták egyedi jellegzetességeinek figyelembe vételéből adódó potenciális előnyök képviselnek.

3.4.2. Szabadalmi perköltség-biztosíték

A KKV-k számára a szabadalmi perköltség-biztosíték lehet az egyik olyan lehetséges módszer, amely biztosítja szabadalmi perek indítását és a megfelelő perbeli védelmet. Eddig azonban többnyire nem bizonyultak sikeresnek a magánszektor biztosítási megoldások felkínálására irányuló kísérletei.

A Bizottság szolgálatai 2001-ben megbízást adtak egy perköltség-biztosítékról szóló tanulmányra, amelynek nyomon követési tanulmányát 2006 júniusában tették közzé. A legutóbbi tanulmányról szóló nyilvános konzultáció 2006. december 31-én zárult le, és a beérkezett 28 válasz elemzése még folyamatban van. Végső következtetésként azonban az állapítható meg, hogy az érdekeltek általános reakciói a nyomon követési jelentésben javasolt kötelező rendszerrel kapcsolatban inkább szkeptikusak.

3.4.3. Nemzetközi vonatkozások

A szellemi tulajdonjogok nemzetközi érvényesítése továbbra is jelentős probléma. Az OECD egyik átfogó tanulmányának előzetes eredményei szerint a nemzetközi kereskedelemben 2004-ben 140 milliárd eurót tett ki a hamisított vagy csempészett áruk értéke[42]. Bár már sokat tettek azért, hogy a nemzetközi szabványokat összehangolják az EU-ban érvényes szabványokkal, a Bizottság továbbra is kiemelten fogja kezelni azokat az elsőbbségi intézkedéseket, amelyek a jogosultak, különösen a szabadalmak tulajdonosainak az EU-n kívüli területeken való védelmét szolgálják.

A legfőbb ipari országok G8-as csoportjának német elnöksége a szellemi tulajdonjogok globális érvényesítésének előmozdítására nemrégiben egy hármas megoldást javasolt. [43]Ez a megoldási javaslat tartalmazza a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos visszaélések és a hamisítás elleni küzdelemről szóló, 2006. július 16-i szentpétervári nyilatkozat végrehajtásának előmozdítását, illetve esetleges 2007-es lezárását, a G8 országok üzleti közösségének az érvényesítési erőfeszítésekbe történő bevonása révén és azáltal, hogy az elkövetkező heiligendammi csúcstalálkozón elindítja a fejlődő országok O5-ös csoportjával (Brazília, Kína, India, Mexikó és Dél-Afrika) folytatandó "konstruktív párbeszédet".

Az EU jelenlegi elnöksége kiemelt prioritásai közé felvette a tanszatlanti kapcsolatokat. A Transzatlanti Gazdasági Partnerség új kezdeményezése többek között kiterjed a szellemi tulajdonjogok védelmére is. Épít továbbá olyan meglévő kezdeményezésekre, mint a 2006. júniusában Bécsben tartott EU-USA csúcstalálkozó, melynek alkalmával az EU és az USA cselekvési stratégiát indított a harmadik országokban zajló csempészet és hamisítás elleni küzdelem területén.

---

42 John Dryden, az OECD tudományos technológiai és ipari igazgatóhelyettese jelentése a hamisítás és csempészet elleni harmadik világkongresszusnak, Genf, 2007. január 30.; az eredetileg hivatkozott összeg 176 milliárd USD volt.

43 Statement on IPR Piracy and Counterfeiting (Nyilatkozat a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos visszaélésekről és hamisításról): http://en.g8russia.ru/docs/15.html.

A Bizottság osztja azt az álláspontot, hogy fejleszteni kell a szabályozási és a szabályozáson kívüli párbeszédet a Közösség nemzetközi partnereivel, beleértve a szellemi tulajdon védelmére irányuló összehangolt erőfeszítéseket. Nemzetközi szinten intenzívebbé kell tenni a szellemi tulajdonjogok védelmét, valamint a hamisítás és a termékkalózkodás elleni küzdelmet.

4. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság szilárdan kitart amellett, hogy Európa innovációs lehetőségeinek kiaknázása szempontjából kulcsfontosságú a szabadalmi rendszer továbbfejlesztése. Ezért a Bizottság elkészítette az európai szabadalmi rendszer reformjának előrevitelére vonatkozó javaslatait, és e közleményben támogató intézkedéseket javasol. E közlemény célja az európai szabadalmi rendszerről folytatott vita újraélénkítése azzal a céllal, hogy a tagállamok ösztönzést kapjanak a témával kapcsolatos konszenzus és valódi erlőrehaladás elérésére. A közösségi szabadalom megteremtése és ezzel párhuzamosan a meglévő széttöredezett szabadalmi peres eljárási rendszer továbbfejlesztése jelentősen növelné a szabadalmi rendszer hozzáférhetőségét, és a szabadalmi rendszerben érintett összes fél részére megtakarításokat hozna. Ezzel együtt a jelenlegi rendszer minőségének és hatékonyságának fenntartása, adott esetben továbbfejlesztése – a KKV-k hozzáférésének növelésére szolgáló célirányos intézkedésekkel együtt – hivatottak biztosítani azt, hogy az európai szabadalmi rendszer betöltse szerepét az Európán belüli innováció és versenyképesség fokozásában. Az EU-nak emellett aktívan együtt kell működnie a nemzetközi partnerekkel a szellemi tulajdonnal kapcsolatos ismeretterjesztés, valamint azok megfelelő érvényre juttatása terén. A tagállamok konkrét intézkedésekről való megegyezésének megalapozásával a Bizottság célja szilárd bázist biztosítani a szabadalmi reform egyéb területein történő előrehaladáshoz, különösen a közösségi szabadalom és az eljárási rendszer vonatkozásában.

A Bizottság a szükséges intézkedésekre vonatkozó konszenzus megteremtése érdekében együtt fog működni a Tanáccsal és a Parlamenttel. A széleskörű konszenzus megteremtését követően a Bizottság megteszi az egyeztetett stratégia megvalósításához szükséges intézkedéseket, és előterjeszti a megfelelő javaslatokat.

I. MELLÉKLET

A közvetlen szabadalmi kérelmek és fenntartási díjak költségszerkezete, 2003.

	EPO-3[1]	EPO-13[2]	USPTO	JPO
Hipotézisek	**EURO**	**EURO**	**USD**	**JP Yen**
Vállalattípus	**mind**	**mind**	**nagyvállalat**	**mind**
Igénypontok átlagos száma	**18**	**18**	**23**	**7**
Szabadalommegadási idő (hónapok száma)	**44**	**44**	**27**	**31**
Védelemre megjelölt országok	**3**	**13**	**1**	**1**
Fordítások száma[3]	**2**	**8**	**0**	**0**
Eljárási díjak				
Bejelentési díj	**160**	**160**	**225**	**16000**
Kutatás	**690**	**690**	**375**	
Államok megjelölése (országonként 75, legfeljebb 7)	**225**	**525**		
Igénybejelentés 3. éve	**380**	**380**		
Igénybejelentés 4. éve	**405**	**405**		
Vizsgálat	**1,430**	**1,430**	**150**	**168,600**
Szabadalom megadása	**715**	**715**	**1,300**	
Igénylési illeték[4]	**320**	**320**	**54**	**28,000**
Adminisztrációs díj	**250**	**250**	**300**	
Fordítási díj[5]	**3,400**	**13,600**		
Érvényesítési díj	**95**	**1,700**		
Eljárási költség ÖSSZESEN	**8,070**	**20,175**	**2,404**	**212,600**
	EURO	EURO	EURO	EURO
Eljárási költségek fordítás nélkül	**4,670**	**6,575**	**1,856**	**1,541**
Eljárási költségek fordítással együtt	**8,070**	**20,175**	**1,856**	**1,541**
Külső szolgáltatások költsége[7]	**12,500**	**19,500**	**8,000**	**4,000**

A szabadalommegadás után Fenntartási költségek 10 évre (díjak) Fenntartási költségek 20 évre (díjak)	**2,975** **22,658**	**16,597** **89,508**	**2,269** **4,701**	**2,193** **11,800**
Bejelentési eljárás ÖSSZESEN[6] 10 évre ÖSSZESEN 20 évre ÖSSZESEN	**20,570** **23,545** **43,228**	**39,675** **56,272** **129,183**	**9,856** **12,125** **14,556**	**5,541** **7,734** **17,341**

Forrás: Van Pottelsberghe és François (lásd a 7. lábjegyzetet).

1. A leggyakrabban megjelölt három ESZE-tagállam Németország, az Egyesült Királyság és Franciaország.

2. Az ESZH 2003-as éves jelentése szerint a következő 13 ország az, amelyet a szabadalmi igénybejelentések több mint 60 %-ban ténylegesen megjelölnek oltalomra: Németország, Egyesült Királyság, Franciaország, Olaszország, Spanyolország, Hollandia, Svédország, Svájc, Belgium, Ausztria, Dánia, Finnország és Írország.

3. Az érvényes oltalomhoz a 13 országban elegendő 8 fordítás, mivel egyes országokban az angol nyelvű bejelentéseket is elfogadják, vagy más országokkal azonos nyelvet használnak (Hollandia, Belgium, Svájc).

4. Az igénypontok díja 40 EUR, ha az ESZH-hoz benyújtott szabadalmi bejelentés több mint 10 igénypontot tartalmaz; az Egyesült Államok Szabadalmi Hivatalához (USPTO) benyújtott bejelentéseknél 20 igénypont felett 18 USD; a Japán Szabadalmi Hivatalhoz (JPO) benyújtott bejelentéseknél igénypontonként 4000 Yen.

5. A fordítási költségek becslések szerint nyelvenként 1 700 eurót tesznek ki. Ez az összeg tartalmazza a fordítás és a szabadalmi ügyvivői közreműködés díját.

6. Az ESZH-ra vonatkozó költségbecslések az úgynevezett közvetlen európai szabadalmi igénybejelentésekre vonatkoznak (közvetlenül az ESZH-nál tett igénybejelentés). Ezeket mint az átlagos szabadalomra vonatkozó alsó költségbecslést kell tekinteni, mivel nem tartalmazzák a nemzeti elsőbbségi igénybejelentéssel (ESZE-tagállamtól vagy külföldről), illetve a PCT-bejelentésekkel összefüggő költségeket.

7. Jelenleg nem áll rendelkezésre összehasonlítás az USA-ban, Japánban és Európában alkalmazott külső szolgáltatási költségek vonatkozásában. A 2005-ös Roland Berger tanulmány (44. lábjegyzet) megbízható becslést ad az ESZH-hoz benyújtott bejelentésekre (lásd a függelék A1. táblázatát). A becslések alapja szabadalmaknál 8 000 EUR, megjelöléseknél államonként 1 500 EUR (az ESZH esetében). Mivel a Japán Szabadalmi Hivatalnál igényelt szabadalmak sokkal kisebbek (18-cal szemben csak 7 igénypont), a becslésnél az alapköltség fele, azaz 4000 EUR került alkalmazásra.

II. MELLÉKLET
FORDÍTÁSIKÖLTSÉG-MODELLEK

Modell	Fordítási költségek	
	Költség szabadalmanként[44] **(euróban)**	**az európai szabadalom jelenlegi fordítási költségének százalékában**
Európai szabadalom (az átlagos európai szabadalomra érvényes aktuális rendszer szerint)	12448[45]	100 %
A londoni egyezmény szerinti európai szabadalmi rendszer átlagos európai szabadalom esetében[46]	8800[47] (német vagy francia nyelven készült bejelentés)	71 %
	8800[48] (angol nyelven készült bejelentés)	71 %
Közösségi szabadalom (a 2003. márciusi közös politikai állásfoglalás alapján)[49]	7140[50]	57 %
Közösségi szabadalom (a Bizottság javaslata: az igényeket le kell fordítani a másik kettő ESZH-munkanyelvre)	680[51]	5 %

44 A számítások becsült adatai alapján az átlagos szabadalom 16 oldalnyi leírást és 4 oldalnyi igénypont-felsorolást tartalmaz, amelyek fordítási költsége a leírás esetében oldalanként 76 EUR, az igénypontok esetében oldalanként 85 EUR (a 2003. máciusi közös politikai állásfoglalás idején érvényes számadatok alapján; a Roland Berger piackutató cég által 2004 augusztusában készített ESZH tanulmány hozzáférési címe: http://www.european-patent-office.org/epo/new/cost_anaylsis_2005_study_en.pdf, lásd a 141–150. oldalakat). A tanulmány feltételezése szerint az átlagos európai szabadalom 13 államot jelöl meg (az európai szabadalmi igénybejelentők többsége ezeket az államokat jelöli meg): DE (az európai szabadalmak 98 %-a jelöli meg), FR (93 %), UK (92 %), IT (76 %), ES (61 %), NL (59 %), SW (57 %), CH (55 %), BE (54 %), OS (53 %), DK (51 %), IE és FIN (50 %), melyek közül NL, SW és DK a londoni egyezmény alapján az angolt választotta elsődleges nyelvként. Az összes EU-tagállamra érvényes európai szabadalom 21 másik nyelvre történő fordítást igényelne, melynek költsége 32 676 euró volna.

45 4 oldal igénypont-lista x 85 EUR x 8 nyelv (az ESZH 3 munkanyelve közül 2 + IT, ES, NL, SW, DK, FIN) + 16 oldal leírás x 76 EUR x 8 nyelv.

46 Mivel IT, ES, BE, OS és FIN nem írta alá a londoni egyezményt, teljes fordítást írnak elő. NL, SW és DK az egyezmény alapján feltételezhetően az angolt választja elsődleges nyelvként.

47 4 oldal igénypont-lista x 85 EUR x 8 nyelv + 16 oldal leírás x 76 EUR x 5 nyelv (IT, ES, FIN, EN, FR vagy DE).

48 4 oldal igénypont-lista x 85 EUR x 8 nyelv + 16 oldal leírás x 76 EUR x 5 nyelv (IT, ES, FIN, FR, DE).

49 2007. január 1-jétől a közösségi szabadalom 27 tagállamra lenne érvényes. Az igények az összes hivatalos közösségi nyelven hozzáférhetőek lennének (a jelenlegi átmeneti időszakban az ír kivételével). Ezért minden egyes közösségi szabadalom esetében csak 21 nyelvre kellene lefordítani az igénypontokat.

50 4 oldal igénypont-lista x 85 EUR x 21 nyelv.

51 4 oldal igénypont-lista x 85 EUR x 2 nyelv.

III. MELLÉKLET – A SZELLEMI TULAJDONJOGOK ÉS AZ INNOVÁCIÓS TELJESÍTMÉNY

Az európai országok az összevont innovációs index értékei, valamint annak növekedési üteme alapján négy csoportba vagy klaszterbe sorolhatók.[52]

- Svájc, Finnország, Svédország, Dánia és Németország alkotja a „*vezető innovátorok*” csoportját.
- Franciaország, Írország, az Egyesült Királyság, Hollandia, Belgium, Ausztria és Izland az ún. „*követő innovátorok*”.
- A „*felzárkózó*” országok Szlovénia, Portugália, a Cseh Köztársaság, Litvánia, Lettország, Görögország, Lengyelország és Bulgária.
- A „*lemaradó*” országok Észtország, Spanyolország, Olaszország, Málta, Magyarország, Horvátország és Szlovákia.

Ciprus és Románia alkotja a gyorsan növekvő, felzárkózó országok önálló, ötödik klaszterét. Ez nem tekinthető valódi klaszternek, mivel Ciprus az egyik legkisebb EU ország, Románia pedig igen alacsony innovációs teljesítményről indult. Luxemburg, Norvégia és Törökország egyik csoportba sem tartozik.

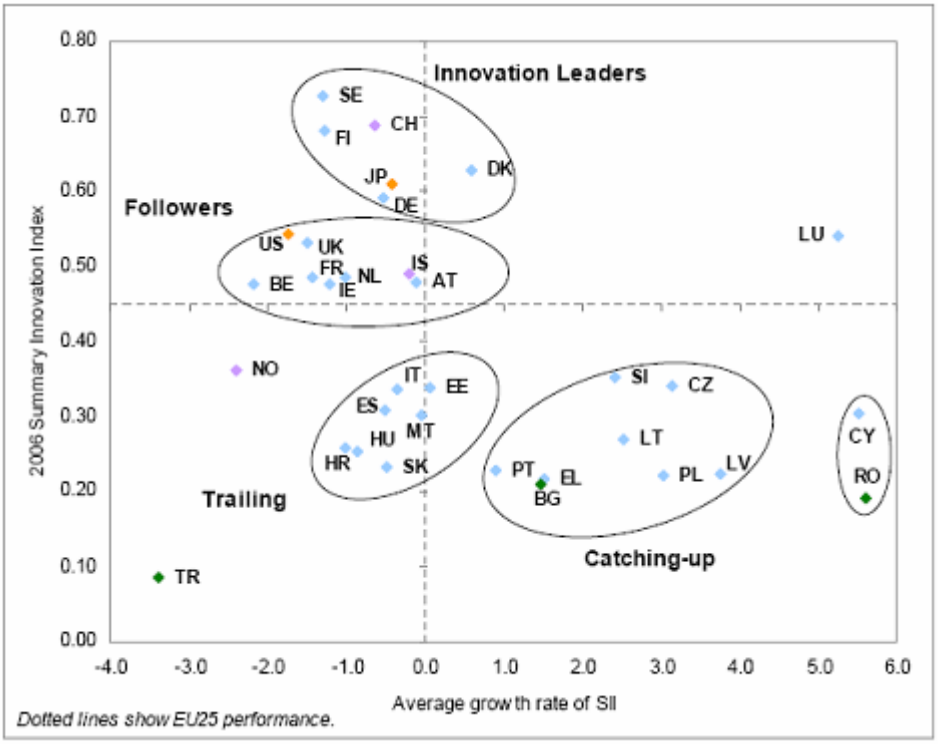

A függőleges tengely mutatja az összevont innovációs indexszel (SII) mért aktuális teljesítményt. A vízszintes tengely az SII növekedési ütemét mutatja az EU-25-ök növekedéséhez viszonyítva. Mindebből négy mező adódik: azok az országok, amelyek mind az EU25-ök növekedési trendje, mind az EU25-ök SII értékei szempontjából az átlag fölött helyezkednek el, előrefelé távolodnak az EU25-öktől; az SII-

52 A Pro Inno Europe által kiadott 2006-os európai innovációs eredménytábla, a Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság kezdeményezése (lásd: http://www.proinno-europe.eu).

átlag alatti, de a trendvonal átlaga feletti országok a felzárkózók; a mindkét szempontból átlag alatti országok a lemaradók; végül az átlag feletti SII-értékű, de a trendátlagtól elmaradó országok tartják vezető helyüket, de lassabban növekszenek.

Az innovációs teljesítmény és a szabadalmi bejelentések közötti kapcsolat mérésére az alábbi grafikon az egyes kiválasztott tagállamok szabadalmainak 1994 és 2002 közötti aggregált értékeit ábrázolja a GDP százalékában.[53] Általában véve egy tagállam jobb innovációs teljesítménye az adott országban bejelentett szabadalmak nagyobb értékét jelenti.

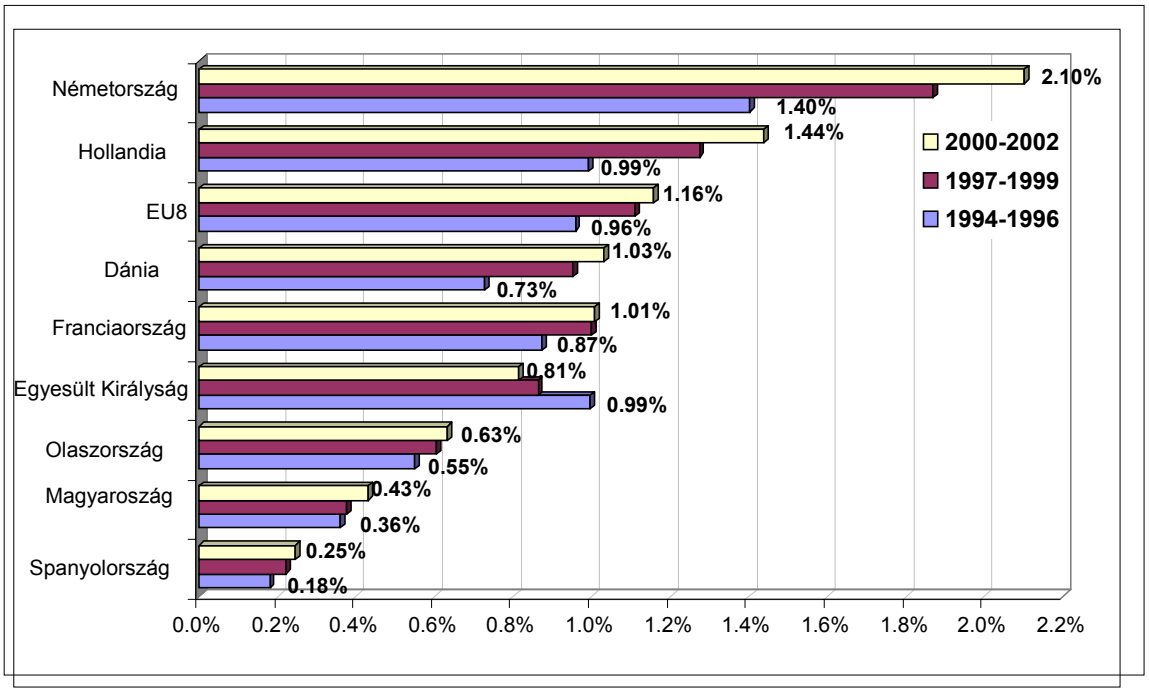

53 "Tanulmány a szabadalmakról: "Mennyit érnek valójában a szabadalmak? - a szabadalmak értéke a mai gazdaság és társadalom szempontjából" – a CERM Alapítvány (Olaszország) jelentése a Bizottság Belső Piaci Főosztálya számára, hozzáférhető: http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm#studies.

IV. MELLÉKLET

Szabadalmi perköltségek egyes tagállamokban

Tagállam	Költségek elsőfokon (€)	Költségek másodfokon (€)
EGYESÜLT KIRÁLYSÁG *	**150,000 - 1,500,000**	**150,000 - 1,000,000**
FRANCIAORSZÁG	**50,000 - 200,000**	**40,000 - 150,000**
HOLLANDIA	**60,000 - 200,000**	**40,000 - 150,000**
NÉMETORSZÁG**	**50,000**	**90,000**

A francia, holland és német számadatok +/– 250 000 EUR perértékű átlagos jogvita költségeit jelentik.

*Átlagos ügy. Perérték > 1 000 000 EUR.

**Érvényességi és jogsértési költségek. Németországban a szabadalmi jogsértési, illetve semmisségi eljárásokat külön bíróságok tárgyalják.

Forrás: EPLA hatásvizsgálat (16. lábjegyzet, 10. és köv. oldalak).